

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Director: Constantin Popp.

□□□□□□□□

Redactor: Dr. Mihai Veliciu.

Sumarul:

Prioritatea muncii românești. — Motorizarea agriculturii și electrificarea rurală. — Traiul de câine al Românului, Statul, Cooperația. — Note: Constatări îmbucurătoare. — Decretul-lege pentru modificarea unor dispozițiuni din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane. — Jurisprudență. — *Cronica*: Neerolcg. Erată. Casa de împrumut pe amanet și de păstrare din România. Monetele metalice. Societatea „Mica”. Plata cupoanelor externe. Tratatul comercial cu Ungaria. Un împrumut. Schimbare de guvern în Franța. Congresul mondial al petrolului. Bursa. Cursul monedelor.

Prioritatea muncii românești.

Problema muncii românești a fost, după câte știm noi, actuală totdeauna în mintea conducătorilor politici dela noi.

Nu mai mult decât acum 50 de ani, toată lumea era convinsă, că Românul nu va fi nici când capabil să fie, bunăoară, medic, farmacist, avocat, profesor, inginer, comerciant, funcționar public sau privat și așa mai departe.

Azi toate aceste prejudecăți aparțin trecutului. Românul s'a dovedit și afirmat totașa de bun profesionist pe toate țărâmurile, ca și străinul cel mai rafinat și cu pretenții de veche cultură și civilizație. În zilele noastre, prin urmare, nu se mai discută *calitatea* muncii românești, în comparație cu a acelor popoare, ci *întâietatea*, care trebuie dată eforturilor fizice ale Românilor de a produce și a-și agonisi cele necesare vieții.

În adevăr, la baza statelor moderne rezidă trei mari principii: Principiul limitelor naturale, al echilibrului politic și al naționalităților. În special, după marele războiu, fiecare stat a căutat să se formeze și să se organizeze în primul rând pe baza principiului național, care cere, ca populația unei țări să fie compusă din elemente omogene, vorbind aceeași limbă, având același trecut și nutrind speranțe și aspirații identice. Pe de o parte, tendința statului modern de a avea o populație de o structură sufletească unitară; pe de altă parte, dorința fiecărei națiuni de a-și înjgheba un stat propriu, după chipul și asemănarea sa, în care să se conducă după libera voință și nestingherită de nimeni.

Dela regula aceasta nu putea face excepție statul și poporul românesc.

Istoria noastră este o continuă străduință a Românilor de a-și găsi forma de organizare socială cea mai potrivită cu interesele, calitățile și defectele lor.

Azi, statul român cuprinde înlăuntrul fruntariilor sale, pe aproape toți Români. Frații de-ai noștri, în masse mai compacte sau mai răslețe mai sunt încă răspândiți pe pământul țărilor învecinate, însă problema Românilor de peste hotare nu acaparează pentru moment atenția noastră principală.

Ceea-ce trebuie în special să pre-ocupe pe fiecare Român conștient în ceasul de față este găsirea de plasament a fiilor acestui neam.

„Regatul României este un stat național“... glăsuște primul articol din constituție. Iar art. 126 const. spune că limba românească este limba oficială a Statului Român. Principiul pus în fruntea legii fundamentale curmă orice discuție asupra caracterului statului nostru. Aceasta înseamnă că în statul românesc nu există nici o altă voință în afară de cea românească. Căci, dela acest principiu pus în art. 1 const. nu se face nici o abatere. Națiunea care constituie statul este una singură: poporul român, vorbind limba română și simțind în adevăr românește.

Dacă națiunea alcătuitoare de stat este cea română, nimic mai natural ca fiii acestei națiuni să aibă preferință în toate domeniile de activitate.

È just, că Constituția țării prin mai multe dispoziții ale sale decreteează egalitatea cetățenilor români, indiferent de origine etnică, de limbă sau de religie, în ce privește exercițiul diferitelor drepturi și libertăți publice (vezi art. 5, 28, 29, 30 const. etc.). Dar, această egală îndreptățire e statornicită în primul rând pentru garantarea ordinii publice și în tot cazul în aceleași condiții sociale, economice și culturale între diferiții cetățeni români. Când însă, ordinea publică este amenințată, prin faptul că Românii de baștină, care formează 75% din populația țării sunt tot mai săraci și înlăturați dela sursele de venituri, iar condițiile sociale și culturale îi pun în situație inferioară față de elementele minoritare, egalitatea pretinsă de pactul fundamental nu mai poate rămâne în picioare, deoarece, ea însăși ar fi o cauză de inegalitate în defavorul Românilor. Această situație constituie o sursă inepuizabilă de neliniște, care poate deveni un factor de fulburare al ordinii publice.

Or, interesul tuturor locuitorilor statului român, — ca de altfel, a fiecărui stat — este, în mod inevitabil, de a vedea majoritatea populației mulțămită. Cum majoritatea indivizilor, cari locuiesc pământul acestei țări sunt Românii, înseamnă că primii, cari trebuie să fie satisfăcuți și materialicește sunt Românii. Minoritarii, participând numai în proporție de 25% la populația întreagă, vin numai în rândul

al doilea, tocmai pentru motivul binecuvântat, că așa cere interesul lor propriu.

Dar, preferința muncii românești în lăuntrul granițelor României nu este justificată numai prin considerațiunile juridice expuse, ci și prin alte cauze. Este mai presus de orice îndoială, că în timpuri de crize cei dintâi cetățeni cari trebuie să sară în ajutorul statului amenințat sunt Românii de sânge. Nu numai un elementar bun simț cere un efort mai mare din partea elementului autohton, dar și conducătorii cari au în mâinile lor în acele momente, soarta țării. De câte ori nu auzi cuvintele: dacă tu, ca Român nu-ți faci datoria...? De acord, dar tocmai pentru aceste motive pretindem ca elementul românesc să fie pus acolo unde trebuie, căci un principiu de drept roman spune: *ubi periculum ibi emolumentum esse debet*: unde sunt riscurile, acolo trebuie să fie și câștigurile și nu cred că s'ar găsi putere, din lăuntrul sau din afara granițelor noastre, care să se poată opune la aplicarea celor mai simple și evidente principii de drept și regule de morală, după cari se conduce un stat.

Dr. S. POPOVICI.

Motorizarea agriculturii și electrificarea rurală.

În cadrul programului de înlăturare al guvernului s'au pus pe tapet două probleme de o mare importanță pentru economia românească cuprinse în titlul articolului de față. Ele au provocat o oarecare senzație, nu atât prin noutatea lor, cât mai cu seamă prin transformările radicale economico-sociale pe cari le pot provoca.

Că motorizarea agriculturii și electrificarea rurală nu constituiesc preocupări noi, este o afirmațiune axiomatică. Poate că ele nu sunt egal de noi, acest lucru s'ar mai putea afirma, dar că motorizarea agriculturii și ca un corolar al ei, electrificarea rurală nu formează preocupări adânc cunoscute, nu se poate contesta.

Intr'adevăr este lucru știut că după războiu nimic nu s'a pretat mai adânc la studii și cercetări, decât agricultura. Chiar aceste studii și cercetări s'au făcut pe planuri multiple. Pe de o parte, era la mijloc concurența țărilor transoceanice, bazată pe utilizarea tehnicii agricole, iar pe de altă parte se impunea ri-

dicarea economică a țărânimii, plecând dela producția mare și comerțul bine organizat al acestei producții. Și într-o parte și în cealaltă s'au depus eforturi teoretice uriașe și s'au tras toate concluziunile cari au putut să lumineze în amănunt o problemă vitală pentru țara românească. La fapte însă nu s'a trecut. Încât se cunoșteau remediile unor neajunsuri și se continua totuși pe aceeași linie de mișcare. De aceea încercările teoretice și studiile, au rămas în scoarțele publicațiilor.

Una din soluțiunile cari trebuiesc adoptate spre a scoate agricultura românească din conservatorism, ca să nu zicem primitivism, este motorizarea ei. Acest fapt aduce cu sine o uniformizare și sistematizare a muncii câmpului și evident o producțiune superioară. Dar trebuie să recunoaștem anumite impedimente în randamentul pe care-l va da motorizarea, provenind dintr'un început care nu este tocmai cel normal. Căci dacă motorizarea agriculturii pot aduce vădite foloase, presupunem totuși anumite condițiuni îndeplinite, pentruca în caz contrar rezultatele să nu fie cele scontate. Să ne explicăm.

Motorul în agricultură folosește dacă este întrebuințat pe suprafețe întinse. Numai astfel poate fi el amortizat și numai astfel funcționarea lui se face în condițiuni rentabile. Ori se știe că agricultura românească este adânc parcelată. În situația aceasta nu vedem nici cum s'ar putea utiliza. Țărani singuratici, nu credem că sunt zece în tot cuprinsul României, cari să lucreze rentabil cu motorul. De aceea, dacă e vorba să motorizăm agricultura, apoi este nevoie în prealabil de comasarea pământurilor sau cel puțin de înfăptuirea unor asociațiuni de producători agricoli, cari să poată lucra pe întinderi optime. Una din aceste operațiuni prealabile e atât de necesară, încât în lipsa ei, motorizarea agriculturii rămâne o lozincă, sau un deziderat.

Nu numai din punctul de vedere al întinderii proprietății, motorul în agricultură trebuie pus în condițiuni bune de funcționare, ci și din punctul de vedere al întreținerii și manipulării lui. O mașină, ori cât de simplă ar fi, nu poate fi condusă de oricine și cu atât mai puțin de orice țaran. O mașină este un complex de piese și articulațiuni bine combinate care nu funcționează decât sub îngrijirea unui pricepător. În consecință fără a rezolva problema agricolă din punctul de vedere al întinderii proprietății, nu vedem cui i s'ar încredința motorul agricol. Pentru conducerea lui este nevoie de un personal specializat în lipsa căruia motorul devine un fier vechi sau capital investit fără nici o întrebuințare. De aceea dacă motorizarea agriculturii este o soluție pentru mărirea productivității agricole, punerea ei în practică fără a avea asigurate condițiunile de bună funcționare constituie mai curând o pierdere decât un câștig.

Dar să mărturisim că motorizarea agriculturii nici nu constituie o prea urgentă problemă. În afară de celelalte condițiuni prealabile: întindere corăspunșătoare, personal pregătit și organisme pentru a utiliza motorul, agricultura românească are nevoie de o radicală îmbunătățire a culturii, a semințelor, a solului, etc. cari toate se pot face fără cheltuieli și cu ușurință. Numai după ce vom fi rezolvat aceste mici și prealabile detalii se pune concentrarea proprietății sub o formă oarecare și abia apoi motorizarea. Până aici avem deci o cale relativ bună, care trebuie străbătută, fără a ajunge în situația de a pune plugul înaintea boilor.

Se pare că în cele din urmă aceste adevăruri au impresionat, căci motorizarea a fost redusă doar la cumpărarea de batoze. În felul acesta văzută problema, mai are o doză de raționalism la bază, fără însă să fie complet pusă pe făgașul său inițial căci un început de ordine în agricultură are alte elemente la începutul alfabetului respectiv și ele trebuiesc numai decât parcurse, deci cunoscute, dacă vrem să pornim începutul dela început.

Mai complicate sunt însă lucrurile dacă trecem la electrificarea satelor. Fără îndoială că electrificarea ar însemna nu numai ridicarea standardului de viață al țaranului, ci ceea ce este și mai important, ridicarea socială a păturii din care face parte, până la a o situa într-o atmosferă înaltă de cunoștința sa proprie, fapt care i-ar ridica moralul și încrederea în destinele ei.

Dar a ajunge aici, presupunem iarăș un proces care să facă țărâניהa conștie de binefacerea unei asemenea opere și s'o pretindă. Altfel am risca să aducem lumina electrică în sat și ca să nu fie de nimeni primită. Nu este mirare dacă vom ajunge în această situație. Țărâניהa românească n'a fost educată pentru ca prin forța electorală pe care o reprezintă, să aibă deziderate de valoare morală așa de înaltă. Ea a fost ostracizată din punct de vedere al intereselor colective superioare, fiind tentată să ceară numai bani pentru interese personale momentane, sau în cel mai bun caz, puțină protecție pentru sine și odrasle, spre a pune mâna pe o slujbuliță cu sau fără importanță.

De aceea nu este de mirare că există comune rurale cari deși au fonduri importante nu pot realiza o lucrare de adevărată ridicare a satului, din cauza psihologiei mulțimii, care n'a înțeles și nu vrea să înțeleagă valoarea lucrărilor de interes colectiv, ci se mărginește la a cere să fie satisfăcut individual în nevoile de consumație imediată.

De aceea electrificarea rurală dacă constituie o măsură extraordinar de binevenită, căci se dovedește că și regimul capitalist e în stare să facă asemenea lucrări pentru îmbunătățirea soartei țaranului, ea va întâmpina serioase împotriviri cel puțin pe plan psiho-

logic. Se va spune desigur că satului i se dă ce nu cere și din contră; rămâne nesatisfăcut când e vorba de cererile pe cari le face. În afară însă de atmosfera psihologică propriu zisă, electrificarea rurală rămâne o problemă care oricât ar fi de frumos prezentată, nu vedem cum ar putea fi înlăptuită. În acest sens vom înșira unele impedimente solide, tot așa de grele de trecut ca și cele de natură psihologică.

Electrificarea satului presupune o uzină aparte, dacă nu pe seama unei localități, cel puțin pe seama unei mici regiuni. O uzină înlăptuită din fonduri publice, fără interesul individual-comercial, este o realizare anacronică, dar să presupunem totuși că se va înlăptui. În acest caz lucrurile nu sunt limpezi. În grija cui se dă întreținerea ei? Normal este că această întreținere să cadă în grija comunei, respectiv a comunelor pe cari le deservește.

Ori cât de mică ar fi această cheltuială de întreținere și totuși ea va fi o sarcină financiară. Se vor învoi comunele s'o pună în buget, atunci când n'au luat în nici un fel parte la fondarea uzinei? Și dacă se vor învoi odată, se va putea perpetua această învoire reușind să se distrugă spiritul acela potrivit, de care am vorbit mai sus?

Noi am dori foarte mult ca acest fapt să se întâmple. Avem însă și motive să ne îndoim. Contribuția financiară colectivă trebuie totuși acoperită, iar acoperirea ei se va face tot prin aruncuri individuale. Nu va zice țaranul, când va fi impus, că nu are nevoie de lumină electrică deoarece el arde mai bucuros petrolul? Și în ce măsură va putea el fi convins să plătească contribuția pentru iluminat electric?

Căci să nu ne facem iluzia că o instalație cât de simplă, va funcționa fără cheltuieli de întreținere, admitând că investițiunile s'au făcut din subvenții centrale. Întreținerile vor cere bani, iar banii nu vor putea fi adunați decât dela consumatori. Odată ce aceștia refuză serviciul, întreținerea rămâne o problemă greu de deslegat. Celce scrie aceste rânduri a avut ocazia să pătrundă în tainele unei mici uzine electrice rurale, situată într'o comună cu un nivel social relativ ridicat și să constate că un naiv investise banii, fără ca din venituri să-și poată scoate combustibilul, deoarece oamenii simpli nu țin lămpile aprinse noaptea întregi, ci numai timpul absolut necesar. Ba mai mult deși entuziasmați la început de curent electric, curând au renunțat dacă au constatat că îi costă ceva mai mult decât opaițul.

De aceea să nu ne facem iluzii. Dacă electrificarea rurală ar reprezenta o adâncă revoluție pentru civilizația țărănească, în schimb înlăptuirea ei nu este simplă. Iar dacă se trece la realizare desconsiderând

factorii materiali și imponderabili cari se opun, inevitabilul se va produce: ne vom găsi cu siguranță în fața unor instalațiuni costisitoare cari se vor rugini de nefuncționare. Și va fi păcat de banii investiți.

Inginer G. Brânduș.

Traiul de câine al Românului, Statul, Cooperația.

Caransebeșul este un centru producător de fructe: cireșe, mere, prune.

Pe lângă vite, acestea formează principalul izvor de venit al ținutului, în mare parte deluros.

Bogăție mare, care nu dă populației îndestularea ce i s'ar cuveni. Și aceasta din cauza greutateilor de desfacere.

Cireșe pietroase, cari la București se vând cu 36 Lei Kgr. la Caransebeș se dau cu 8 Lei Kgr. Asemenea, cireșe negre, mari, dulci ca zahărul din cari la București nu se vād, se vād la Caransebeș tot cu 8 Lei Kilogramul. Transportul cireșelor la oraș se face pe jos, bărbații le duc în alvii pe umeri, iar femeile în coșuri mari, în cap. Pentru ași putea valorifica cireșele, trebuie să care 20—30 kgr. în cap, 10—20 Kilometri, ca să se întoarcă acasă cu 150—200 Lei. În timpul acestei munci grele, nu are voie să facă nici o cheltuială, căci trebuințele sunt mari, iar banii foarte rari, trebuie să sufere și greutatea muncii și de foame. O biată babă slăbită de vlagă — după un drum de 15 km. abia și-a putut vinde cireșile umblând din casă în casă — cerșia puțină fiertură să-și refacă puterea. De banii realizați nu se putea atinge, căci abia i se ajungeau pentru îmbrăcarea a doi nepoți orfani. Văzându-i pe acești oameni tăcuți cum se chinue, te cuprinde jalea.

Merele, fiind în cantități mai mari, producătorii în bună parte le duc cu căruțele spre șes. Cei din nordul ținutului pleacă spre Timișoara și jur, iar cei din sud spre Craiova. Le trebuie câte două săptămâni pentru un transport.

Prunele aproape toate se prefac în țuică. Obiceiul pământului este, ca lumea să se cinstească la cazan, așa că în timpul fiertului țuiceii, mare parte din populație este beată, consumând o bună parte din produse.

Toate fructele de mai sus, sunt de calitate bună, coapte bine, și din cauza lipsei de debușeu, foarte ieftine.

În acelaș timp Bucureștiul mănâncă în cantități nemărginite fructe fără gust, crude și foarte scumpe.

Am înșirat cele de mai sus, deoarece zilnic citesc în ziare despre sprijinul dat de stat țărănimii, zilnic se țin congrese, conferințe, se aranjează expoziții, etc. Zilnic se cheltuiesc milioane spre acest scop. Am întrebat pe mai mulți intelectuali din satele Severinului, nici unul nu a simțit, ca baremi o picătură din binefacerile Onor. Minister, să fie ajuns la țărănimie. Totul ceea ce face Ministerul este sterp.

Asemenea Cooperația, care direct și exclusiv pentru țărănimie a fost creiată, este total absentă acolo, unde nevoile țărănimii o cer imperios spre a le ușura și îmbunătăți traiul.

De când s'a făcut România Mare, Cooperația de vreo trei ori a dat faliment, și tot de atâtea sau poate de mai multe ori ea a fost salvată. Zeci de miliarde s'a cheltuit pentru întreținerea acestui organism. O bibliotecă întreagă s'a scris despre însemnătatea Cooperației pentru țărănimia română.

Conducerea este perfect organizată, felurite sunt serviciile din Direcția Generală a Cooperației. Tot ceea ce știința Cooperației cere, există. Lucruri scumpe, dar să vedem dacă fac parale.

Ori cât ne-am obosi, nu vom găsi Cooperația, decât în jurul aprovizionării armatei, și în negoțul mare de export.

La aprovizionarea armatei Cooperația nu se servește de celulele ei rurale după cum ar fi natural și folositor neamului, ci de samsari evrei (șmecheri, pretându-se la combinații), lucru recunoscut de dl Președinte al Cooperației în adunarea ei generală. La export drepturile de monopol ce le are fac, ca să reprezinte o părtică neînsemnată a comerțului nostru de drept. Și aici însă lucrează cu evrei.

Aceasta-i situația.

Dacă statul nu ar da parale grele pentru valorificarea muncii țărănești, zici că nu-i de unde și te resemnezi. Se cheltuiesc însă miliarde grele și țotuși țăranul ca să poată exista ca gospodar independent, trebuie să sufere foame și muncă de sclav.

Cauza este foarte simplă de precizat. Țăranul tace, ba chiar câte odată ia clomagul ca să apere sistemul politic, care-i sugerează vraga.

SUPLEANT.

NOTE.

Constatări îmbucurătoare.

Mă aflu de sărbătorile Rusaliilor într'o comună rurală de pe Valea Oltului din vecinătatea Făgărașului.

Dela primul contact cu sătenii am putut constata o schimbare. De unde, în anii trecuți când stăteau de

vorbă cu ei, prima lor grijă era să te întrebe dacă sunt noutăți politice în țară, că s'a auzit cutare sau cutare, de data aceasta însă aproape nici unul nu mai are grijă de politică.

Seceta și scumpirea produselor agricole îi preocupă mai mult. Sunt fericiți, că s'au scumpit toate produsele agricole și târgurile merg mai bine, însă pe de altă parte sunt tare îngrijorați de seceta care amenință întreaga recoltă de cereale.

Dar, nu numai atât!

La noi se obișnuiește ca în sărbători politicienii să cutreere satele în mașini, făcând propagandă electorală. Cum se face această propagandă știe toată lumea. Vorbitorul ocazional este totdeauna cel mai cinstit cetățean, care se gândește numai la nevoile mulțimei, în timp ce toți adversarii sunt cei mai mari hoți și tâlhari din țară.

Câțiva politicieni — nu interesează gruparea din care fac parte — au venit în propagandă electorală și au strâns repede pe săteni, începând să le vorbească. Când au vrut să injure pe adversarii lor politici, sătenii le-a spus: „noi nu facem politică, nu suntem partizanii nimănui, dacă venim la adunările Dvs. vrem să vă ascultăm programul, nu învinuiți pe alții că, sunteți la fel cu toții, și să nu mai băgați intrigi între noi că vă scoatem din sat cum nu vă place, destul ne-ați făcut să ne dușmănim, să ne certăm și să ne batem între noi, vrem să terminăm odată cu politica asta care ne face numai rău”.

Cunoscând bine adevărata situație a satelor noastre, de până acum, creiată de domnii politicieni, cari nu fac altceva decât învrăbesc pe țărani, făcându-i să se dușmănească între ei și auzind eșind din gura lor cuvintele de mai sus, am putut constata cu bucurie o oarecare trezire la realitate.

Țăranii încep să nu mai creadă în vorbele domnilor și se întorc la treburile lor gospodărești, la nevoile zilnice, la munca pentru câștigarea existenței familiare.

Și acest început e îmbucurător.

ION D. PITU.

Decret-Lege *)

pentru modificarea unor dispozițiuni din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.

Art. I. Creditorii care nu au acceptat și nu vor accepta aranjamentele încheiate sau aranjamentele propuse în termenele prevăzute de legea pentru înlesnirea și refacerea creditului din 20 Aprilie 1935 și pe baza articolelor 50 și 52 din legea din 7 Aprilie 1934,

*) Publicat în Monitorul Oficial Nr. 134 din 15 Iunie 1937.

vor trebui să facă declarații în acest sens, la tribunalul domiciliului debitorului, în termen de 40 zile dela publicarea în Monitorul Oficial a prezentului decret-lege.

Creditorii care vor face asemenea declarațiuni vor fi supuși dispozițiilor capitolului 3 al legii din 7 Aprilie 1934, cu modificările de mai jos :

Prin derogare dela art. 43 din legea din 7 Aprilie 1934, termenul de grație va fi de 15 ani, cu începere dela data prezentului decret-lege.

Dobânda de 1 la sută dela data de 7 Aprilie 1934, până la data prezentului decret-lege nu se va putea executa decât după expirarea termenului de grație, fără însă a putea fi capitalizată.

Orice sumă se va încasa din creanțe s'au dobânzi conform prevederilor prezentului articol, va fi supusă unui impozit de 50 la sută, care se va reține și vărsa de debitor la Banca Națională a României, în contul „Fondului Național al Aviației“, sub sancțiunile prevăzute de legea contribuțiilor directe, cu privire la impozitul mobilier.

Această din urmă dispoziție nu se aplică creditorilor care în termen de 2 ani dela prezentul decret-lege ar încheia cu debitorul o transacție prin care creanța ar fi redusă cu cel puțin valoarea impozitului de mai sus.

Sunt considerați creditori oponenți la cererile de aranjament ale debitorilor prevăzuți de alin. 1 al prezentului articol numai acei creditori care au intentat în termen legal acțiunea în anulare a aranjamentului, prevăzut în art. 25 al legii privitoare la unele dispozițiuni pentru înlesnirea și refacerea creditului din 20 Aprilie 1935.

Art. II. Nefacerea declarațiilor prevăzute de articolul precedent, în termen legal, echivalează cu o acceptare irevocabilă din partea creditorului a aranjamentelor încheiate sau propuse, potrivit art. 50 și 52 din legea din 7 Aprilie 1934, completată cu dispozițiunile legii din 20 Aprilie 1935.

Art. III. În cazul când vreunul din aranjamentele încheiate de Instituțiile de Credit, conform art. 52, alin. 1, din legea din 7 Aprilie 1934, s'ar fi atacat, conform art. 25 din legea din 20 Aprilie 1935, pe motivul de neîntrunire valabilă a majorității legale, instanțele de judecată vor ține seamă, la socotirea majorității și de adeziunile ce s'ar fi produs chiar după încheierea procesului-verbal, prevăzut de art. 25 al legii din 20 Aprilie 1935 și până la darea unei hotărâri definitive de anulare.

Art. IV. Președintele Consiliului Nostru de Miniștri și ministru al internelor și miniștrii Noștri secretari de Stat la Departamentele, Finanțelor și Justiției sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a dispozițiunilor prezentului decret-lege.

Jurisprudență.

JUDECĂTORIA MIXTĂ, SIBIU, SECȚIA C. F.

Incheierea Nr. 4182/937 c. f. din 12 IV. 1937.

In caz de vânzări consecutive contra cumpărătorilor tardivi la licitație publică, dat fiind că art. 185 și 186 l. XLI. 1881 sancționează o culpă contractuală (mora debitoris) răspunderea cumpărătorilor se restrânge la pierderea cauțiunei și la diferența de preț dintre prețul cu cât s'a adjudecat imobilul fiecărui cumpărător și între prețul obținut la proxima vânzare. Se exceptează cazul de dol și conivență a cumpărătorilor tardivi, însă paguba provenită din cauza aceasta nu poate fi validată în cadrele procedurii de urmărire, ci pe calea unei acțiuni principale.

In fapt: În ziua de 27 Aprilie 1936 s'a vândut prin licitație publică imobilul înscris în c. f. 3704, Sibiu Nr. top. 3459/1 proprietatea următorilor F. A. și I. B., adjudecându-se imobilul asupra cumpărătorului O. R. Acesta neîndeplinind condițiunile licitației, adică neachitând prețul de 441.000 Lei la timp, a fost obligat să depună cauțiunea de 10% prevăzută în condițiunile de licitație și stabilită potrivit art. 21 legea LXI. din 1909, iar în baza art. 185 legea LX. 1881 s'a ordonat contra lui licitație în regres. În ziua de 2 Noembrie 1936 ținându-se o nouă licitație, imobilul s'a adjudecat asupra lui A. Z., tot cu prețul de 441.000 Lei. Acest cumpărător în aceeași zi a depus cauțiunea de 10%. În ziua de 22 Decembrie 1936 cumpărătorul anterior O. R., care este în același timp și creditor ipotecar, a depus și el cauțiunea de 10%. Din cauză că nici noul cumpărător A. Z. n'a îndeplinit condițiunile de licitație s'a ordonat din nou licitație în regres contra acestui cumpărător, care s'a ținut la 12 Ianuarie 1937. La această dată imobilul s'a adjudecat asupra cumpărătorului creditor S. M. cu suma de 300.000 Lei.

În urma acestora, la desbaterea de distribuirea prețului, creditorii au cerut, ca potrivit art. 186 legea LX. 1881, să se fixeze termen și după ascultarea părților interesate și a cumpărătorilor, cari n'au îndeplinit condițiunile licitației, să se stabilească suma ce acești cumpărători urmează să o plătească ca diferența de preț între prețul obținut la prima și între prețul obținut la ultima licitație.

In drept: Având în vedere, că potrivit art. 185 legea LX. 1881, cumpărătorul care n'a îndeplinit condițiunile de licitație în timpul fixat, pierde cauțiunea depusă, iar potrivit art. 186 legea LX. 1881, în cazul când la noua licitație ordonată contra lui se obține preț mai mic, este obligat să împlinească diferența dintre prețul anterior și cel posterior scăzându-se cauțiunea pierdută.

Considerând că aceste dispozițiuni ale legii execuționale consacră o derogare dela principiul prevăzut în art. 919 C. c. tr., că această derogare este datorită naturii contractului, ce ia ființă la cumpărarea prin licitație publică.

Considerând că astfel cumpărătorul nu poate fi constrâns la îndeplinirea contractului, ci datorită naturii acestui contract și ținând seamă de principiile culpei contractuale, legiuitorul a prevăzut pentru cum-

părătorul ce nu-și îndeplinește obligațiunile luate prin acel contract singurele sancțiuni arătate mai sus.

Considerând, că răspunderea cumpărătorului la diferența de drept se bazează pe o culpă contractuală (mora debitoris) și nu pe una delictuală — extra contractuală.

Considerând, că în speță, primul cumpărător O. R. care n'a îndeplinit obligațiunile luate, odată ce la noua licitație s'a obținut acelaș preț de 441.000 Lei, nu poate fi sancționat pentru culpa sa contractuală, decât la pierderea cauțiunei.

Considerând, că dacă noul cumpărător A. Z., de asemenea nu și-a îndeplinit obligațiunile luate, primul cumpărător nu poate fi făcut răspunzător de faptele acestea.

Considerând, că pe de altă parte, potrivit la art. 185 legea LX. 1881 cumpărătorul care nu a plătit prețul și contra căruia s'a ordonat licitație în regres, este în drept, ca până la începerea licitației, să depună prețul cu toate cheltuelile cauzate și astfel să reintre în dreptul său de cumpărător.

Considerând, că odată ce s'a ținut licitație contra lui este decăzut din acest drept.

Că atunci, dacă nu mai are posibilitatea să-și îndeplinească obligațiunile și astfel să intre în dreptul său, nu mai poate fi făcut nici răspunzător de consecințele acestei vânzări, ținute contra lui, respective de faptul că noul cumpărător deasemenea n'a îndeplinit obligațiunile luate.

Considerând, că în speță a-l obliga pe primul cumpărător O. R., în solidar cu al doilea cumpărător A. Z., la diferența de preț dintre prețul de 441.000 Lei obținut la a doua vânzare cu prețul de 300.000 Lei obținut la a treia vânzare, ținută contra lui A. Z., înseamnă a-l face răspunzător pe primul cumpărător de această diferență fără să-i dai posibilitatea să evite această diferență, adevărat de-ă putea îndeplini obligațiunile până la reținerea acestei ultime licitații.

Considerând, că primul cumpărător pe lângă culpa contractuală și în legătură cu această culpă, se face vinovat și de vreo culpă delictuală sau quazi delictuală, nu incupe îndoială, că cel păgubit, care poate fi, atât creditorul, cât și urmăritul, este în drept a pretinde desdaunarea completă, conform normelor generale prevăzute în art. 1294 și următorii C. c. tr. și pentru care, celor eventuali lezați le rămâne calea deschisă.

Considerând, că această desdaunare nu poate fi validată în cadr. art. 186, legea LX. 1881, la această instanță de urmărire, ci pe calea acțiunii de drept comun, dat fiind că atribuțiunile instanței de urmărire se restrâng numai la stabilirea consecințelor ce decurg din culpa contractuală sancționată de art. 185 și 186, legea LX. 1881.

Că astfel instanța în cadrul acestei proceduri nu poate ținea seamă de dispozițiunile art. 1297, 1301 P. c. tr. invocate de creditori.

Având în vedere, că cumpărătorul O. R., fiind în acelaș timp și creditor ipotecar, cu ocaziunea ținerii primei licitațiuni de licitație și ordonându-se licitație în regres contra lui a fost obligat la depunerea cauțiunei, că nedepunând această cauțiune, decât în ziua de 22 Decembrie 1936, urmează să fie obligat și la dobânzile acestei cauțiuni, ce era scadentă deja la 27 Aprilie

1936, și care cauțiune potrivit art. 185 legea LX. 1881, urmează să o piardă.

Având în vedere, că al doilea cumpărător A. Z., care deasemenea n'a achitat prețul la timp, potrivit art. 186, legea LX. 1881, este obligat la diferența de preț dintre suma de 441.000 Lei, cu cât i s'a adjudecat imobilul și prețul de 300.000 Lei, cu cât s'a vândut în urmă imobilul, minus cauțiunea adevărat 141.000 Lei minus 44.000 Lei egal 96.900 Lei.

Considerând că acest cumpărător nu poate profita de cauțiunea pierdută de primul cumpărător, deoarece potrivit art. 185 legea LX. din 1881, de această cauțiune profită urmăritul și prin el creditorii lui.

Având în vedere, că deși prin art. 150 legea LX. 1881, cumpărătorul pe lângă prețul cu care i s'a adjudecat imobilul mai este obligat și la plata dobânzilor după acel preț din ziua de licitație până la depunerea prețului întreg, cu toate acestea, considerând că tocmai neplata acestor dobânzi constituie un motiv de ordonarea licitației în contra cumpărătorului.

Că singurele sancțiuni ce îi pot fi aplicate sunt prevăzute în art. 185, 186 legea LX. din 1881, adevărat în prima ipoteză (art. 181) pierderea cauțiunei, iar în a doua ipoteză (186) obligarea la diferența de preț, că astfel o a treia sancțiune nu-i poate fi aplicată, cu atât mai puțin că a-l obliga la dobânzi după prețul obținut, înseamnă a-l obliga la îndeplinirea contractului, ori după cum am arătat mai sus, nu poate fi obligat, deoarece aceasta este exclusă de art. 185, 186 legea LX. din 1881.

Considerând, că deși creditorii prezenți, față de cumpărătorul O. Z., au cerut să fie obligat numai la diferența de 52.800 Lei, totuși judecata a trebuit să țină seamă din oficiu de dreptul tuturor creditorilor și-a urmăriților absenți și astfel a obligat pe acest cumpărător să depună în depozit judecătoresc întreaga diferență de 96.000 Lei.

Pentru aceste motive s'a hotărât conform dispozitivului încheierii.

Judecător:

ss. Dr. Viorel Alămorean.

CRONICA

Necrolog. Nicolae P. Ștefănescu, inginer inspector general, fostul director general al „Băncii Românești”, București, unul din cei mai de seamă fruntași și îndrumători ai vieții economice și financiare a țării, un om de acțiune rară, a încetat din viață la 17 Iunie a. c., în vârstă de 73 ani.

Bun cunoscător și cald sprijinitor și a vieții economice financiare românești ardeleni, îi vom păstra o pioasă amintire.

Erată. În numărul 24—25 din 17 crt. al revistei noastre la pag. 210, în Memoriul privitor la reglementarea fondurilor de pensii, în coloana doua, aliniatul al IV-lea de jos în sus, în rândul al treilea

s'a strecurat o greșală de tipar, ce suntem siguri că s'a observat de cetitorii noștri și anume s'a tipărit greșit cuvântul „făcut“, în loc de cuvântul exact „fără“. Textul exact trebuie citit astfel: „Ori, un bilanț contabil fără să aibă la bază bilanțul actuarial, este pur și simplu un bilanț inexact“.

Casa de Imprumut pe amanet și de păstrare din România s'a inaugurat de curând în prezența dlui ministru de finanțe Mircea Cancicov.

Dl M. G. Constantinescu a fost numit director general al acestei instituții.

Monetele metalice de 100 Lei, cari s'au retras până acum din circulație, în cantitate de 60.960 kgr. brutto s'au vândut prin licitație publică monetăriei engleze „Royal Mint“ din Londra, pentru suma de 28.999 lire sterline.

La Ministerul de Finanțe mai este disponibilă pentru vânzare o cantitate de 140 mii kgr. monezi brutto. Pentru vânzarea aceasta se duc tratative cu două monetării străine.

Societatea „Mica“ a avut în cursul lunii Mai a. c. o producție totală de 176 kgr. 8.320 gr. aur. Din acesta, 165 kgr. 5.931 gr. a fost aur pur.

Plata cupoanelor externe. Se știe că, între statul român și creditorii englezi exista un litigiu, prin faptul că aceștia pretindeau ca plata cupoanelor externe să se facă în lire aur. Ori nici o convenție cu creditorii englezi nu prevedea clauza aur.

În situația această s'a recurs la un arbitraj judecat la Haga, săptămâna trecută.

Rezultatul a fost favorabil cauzei noastre, astfel că plata cupoanelor împrumuturilor românești contractate în Anglia, se vor face în lire hârtie.

Pentru aranjarea acestor plăți vor începe în curând tratative între statul român și creditorii englezi.

Tratatul comercial cu Ungaria. Săptămâna aceasta au început la București tratative între reprezentanții Ungariei și ai României pentru încheierea unei noi convenții comerciale care să reglementeze chestiunea exportului nostru de petrol în Ungaria, a importului de fier din Ungaria și a exportului de lemne de foc în Ungaria.

Tratatul, deși întâmpină unele dificultăți, se pare că până la urmă vor duce la o înțelegere deplină între cele două state.

Un împrumut de 100 milioane Lei s'a acordat Turciei de către statul român, pe timp de un an de zile, cu o dobândă de 4¹/₂ la sută.

Guvernul turc are nevoie de acest împrumut pentru procurarea de lăzi, pentru exportul său de produse standardizate.

Schimbare de guvern în Franța. Guvernul prezidat de dl Léon Blum și-a dat demisia în ziua de 21 I. crt. Cu formarea noului guvern a fost încredințat dl Chautemps, care a mai fost primministru al Franței. Acesta a constituit cabinetul care se va prezenta în fața Parlamentului în ziua de 29 Iunie.

Congresul mondial al petrolului care s'a ținut la Paris și la care au participat 33 națiuni s'a închis în ziua de 19 Iunie a. c.

Bursa. În săptămâna din urmă bursa a manifestat aceiași acalmie.

Volumul încheierilor este destul de scăzut. Cauza reducerii operațiunilor din bursă este desigur seceta și evenimentele din Franța. Bursierii sunt îngrijorați de lipsa ploilor și mai ales se gândesc dacă nu va veni o nouă devalorizare a francului.

Rentele sunt din nou susținute, în timp ce acțiunile înregistrează scăderi ușoare, aproape în toate compartimentele. Bancarele rămân neschimbate.

Au cotate: Renta expropriării 53.70, Stabilizarea 58⁷/₈, Desvoltarea 56¹/₈, Inzestrarea titluri mici 69³/₄, titluri mari, 71¹/₈, Consolidarea 32³/₄, Refacerii 57, Astra Română 1045, Steaua Română 525, Creditul Miner 276, Redevența 170, Reșița 570, Letea 785, S. T. B. 1300, Mica 1670, apoi Banca Națională a României 4675, Banca Românească 415, Banca de Credit Român 290, Banca Comercială Română 170, Asigurări Dacia-România 4800, Generala 1095, Naționala 225, Steaua României 750, Asigurarea Românească 500.

Cursul monedelor. La târgul liber au cotate:

Francul francez	8.05— 8.15
Francul elvețian	41 — 42
Lira sterlină	870 — 880
Dolarul	174 — 176
Marca Germană	40 — 42
Șilingii austriaci	35 — 36
Pengoe	37 — 38
Coroana cehă	6.20— 6.30
Lira italiană	8.20— 8.40